

Č e s k ý t e l e k o m u n i k a č n í ú ř a d

se sídlem Sokolovská 219, Praha 9
poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025

Praha 15. září 2021

Čj. ČTÚ-40 618/2021-610

Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) jako příslušný správní orgán podle § 108 odst. 1 písm. d) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“), na základě § 39 odst. 1 Zákona oznamuje svůj

záměr uložit podle § 38 odst. 3 Zákona v rámci univerzální služby povinnost

umožnit osobám se zvláštními sociálními potřebami v souladu s § 44 a 45 Zákona výběr cen nebo cenových plánů, které se liší od cenových plánů poskytovaných za normálních obchodních podmínek, tak, aby tyto osoby měly přístup a mohly využívat dílčí služby a veřejně dostupnou telefonní službu (dále jen „zvláštní ceny“).

Zvláštní ceny budou poskytovány tak, aby byla zajištěna trvalá dostupnost služby na celém území České republiky za účelem uspokojení přiměřené potřeby koncových uživatelů.

Odůvodnění

V současné době je povinnost poskytovat zvláštní ceny uložena rozhodnutím Úřadu [čj. ČTÚ-5 904/2020-610/VI. vyř.](#) ze dne 20. května 2020 (dále jen „Rozhodnutí“) společnosti O2 Czech Republic a.s., se sídlem Za Brumlovkou 266/2, Michle, 140 00 Praha 4, IČO: 601 93 336 (dále jen „O2“) na dobu 1,5 roku, tj. do 31. prosince 2021.

Podle § 39 odst. 3 Zákona Úřad alespoň jednou za dva roky přezkoumává, zda trvají důvody, na jejichž základě byla uložena povinnost uvedená v § 38 odst. 3 Zákona. Úřad s odkazem na toto ustanovení a s ohledem na končící platnost výše uvedeného rozhodnutí uveřejnil dne 3. srpna 2021 [Sdělení](#) Českého telekomunikačního úřadu o zahájení přezkumu důvodů, na jejichž základě je v rámci univerzální služby (dále jen „US“) uložena povinnost poskytovat zvláštní ceny s cílem zajistit kontinuitu poskytování zvláštních cen.

V rámci přezkumu Úřad vycházel ze stávající právní úpravy, která obsahuje požadavek umožnit osobám se zvláštními sociálními potřebami v souladu s § 44 a 45 výběr cen nebo cenových plánů, které se liší od cenových plánů poskytovaných za normálních obchodních podmínek, tak, aby tyto osoby měly rovnocenný přístup s běžnými uživateli a mohly využívat dílčí služby a veřejně dostupnou telefonní službu. Obecně jsou oprávněné osoby, tzv. osoby se zvláštními sociálními potřebami (§ 43 Zákona), považovány za osoby znevýhodněné. Jedná se o kategorii osob, u které existuje předpoklad, že vzhledem ke svému znevýhodnění není schopná dosáhnout takového příjmu, jakého za standardních podmínek dosáhne člověk bez tohoto znevýhodnění. Z tohoto důvodu oprávněným osobám Zákon přiznává speciální zacházení spočívající v čerpání zvláštních cen, a to zejména proto, aby tyto osoby měly přístup a mohly využívat dílčí služby v rámci US včetně veřejně dostupné telefonní služby za srovnatelných cenových podmínek. Za cenu, která vyrovnává

toto znevýhodnění, Úřad považuje tu, která se liší od cenových plánů poskytovaných za normálních obchodních podmínek, a to nejméně v rozsahu cenového zvýhodnění ve formě slevy, kterou vláda stanovila svým nařízením č. 109/2008 Sb., o podmínkách poskytování zvláštních cen veřejně dostupné telefonní služby, ve znění pozdějších předpisů. Toto cenové zvýhodnění je stanoveno ve výši 200 Kč.

Za účelem získání informací a podkladů pro vyhodnocení aktuálního rozsahu poskytování zvláštních cen oslovil Úřad s konkrétními dotazy současného poskytovatele zvláštních cen v rámci US, a to společnost O2, dále vybrané (největší) poskytovatele veřejně dostupné telefonní služby, vybrané profesní asociace, spotřebitelská sdružení, vybrané organizace zdravotně postižených občanů a Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (dále jen „MPSV“).

Zdrojem informací jsou také údaje předkládané Úřadu v rámci žádosti o úhradu ztráty z poskytování zvláštních cen, které předává společnost O2 Úřadu jako podklad pro určení výše ztráty z poskytování zvláštních cen.

Svou odpověď s požadovanými informacemi dodaly následující subjekty: O2, Vodafone Czech Republic a.s., T-Mobile Czech Republic a.s., Nej.cz s.r.o., Česká asociace elektronických komunikací z.s., Česká asociace telekomunikací, z.s., Národní rada osob se zdravotním postižením ČR z.s., Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR, z.s., Česká asociace paraplegiků – CZEPA, z.s., Asociace muskulárních dystrofií v ČR, z.s., Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace z.s. a MPSV.

Z provedeného přezkumu vyplynulo, že i nadále trvají důvody, na jejichž základě byla povinnost poskytovat zvláštní ceny uložena. Zvláštní ceny jsou poskytovány poměrně vysokému počtu účastníků a Úřad neočekává, že se tento počet bude dále zásadním způsobem snižovat. Dochází sice k pozvolnému poklesu počtu osob využívajících zvláštní ceny, ale tato skutečnost odráží spíše snižování zájmu o využívání veřejně dostupné telefonní služby v pevném místě jako takové a zvyšování zájmu o využívání služby přístupu k internetu, která je v dnešní době pro osoby se zdravotním postižením klíčová, a služeb mobilních. Tento trend reflektuje Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2018/1972 ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace, když požaduje mimo jiné přijmout opatření k zajištění cenové dostupnosti služeb přiměřeného širokopásmového přístupu k internetu alespoň v pevném místě.

Z informací získaných přezkumem bylo zjištěno, že v komerčním režimu, tedy mimo rámec US, neposkytuje cenově zvýhodněnou službu osobám se zvláštními sociálními potřebami, kterou by Úřad považoval za alternativu poskytování zvláštních cen, žádná ze společností poskytujících veřejně dostupnou telefonní službu. Jími nabízená cenová zvýhodnění nesplňují podmínky srovnatelné s těmi uloženými v rámci univerzální služby. Neumožňují tedy dostupnější cenu, než jaká je běžně nabízena, a možnost čerpání zvláštních cen při využívání veřejně dostupných služeb ve výši stanovené předmětným nařízením vlády.

Na základě velkého počtu osob využívajících zvláštních cen na služby poskytované v pevném místě lze předpokládat, že by stávající nabídky cenového zvýhodnění v komerčním režimu nebyly schopny pokrýt přiměřené potřeby koncových uživatelů v dostatečném rozsahu srovnatelné s povinností uloženou v rámci US.

Společnost O2 jako současný poskytovatel zvláštních cen deklarovala, že by zvláštní ceny bez uložení povinnosti neposkytovala. Tato skutečnost by významným způsobem zasáhla do nároků osob se zdravotním postižením, pro které jsou služby elektronických komunikací důležitým prostředkem nejen pro zajištění běžných osobních záležitostí. Žádná z komerčně nabízených služeb touto společností nesplňuje základní požadavek, tedy zajištění rovnocenného přístupu k dílčím službám a veřejně dostupné telefonní službě

srovnatelně s podmínkami uloženými v rámci univerzální služby, a to za nižší, tedy dostupnější cenu, než jaká je běžně nabízena, a možnost čerpaní zvláštních cen při využívání veřejně dostupných služeb.

Ve vyjádřeních organizací zdravotně postižených je v podstatě shodně uvedena potřeba zachování institutu zvláštních cen v režimu US. Tyto organizace uvádějí jako důvody zejména horší ekonomickou situaci zdravotně postižených a nutnost využívat služby elektronických komunikací při každodenních činnostech (přístup k informacím, jízdním řádům, orientace mimo domov, objednání nákupu apod.).

Za období platnosti rozhodnutí o uložení povinnosti, tj. od 5. července 2020 do současnosti Úřad eviduje 3 stížnosti týkající se poskytování dílčí služby zvláštních cen a několik dotazů koncových uživatelů na podmínky pro získání zvýhodněných cen. Lze tedy konstatovat, že povinnost poskytovat zvláštní ceny je po celou dobu uložení plněna v souladu s příslušným rozhodnutím.

Žádná z oslovených profesních asociací či asociací zdravotně postižených neuvedla, že by zaznamenala stížnosti na fungování služby zvláštních cen. Dotazy a podněty, které musí řešit, se ve většině případů týkají informování o podmínkách poskytování zvláštních cen, nemožnosti využít zvláštní cenu pouze pro datový tarif, případně nemožnosti výběru poskytovatele služby zvláštních cen a s tím spojených požadavků na inovaci této služby. Lze tedy konstatovat, že povinnost zvláštních cen je po celou dobu uložení poskytována v souladu s příslušným rozhodnutím.

Úřad také vedl jednání s MPSV, a to zejména za účelem vyjasnění, zda je možné modifikovat některou ze stávajících dávek nebo stanovit novou dávku v rámci sociálního systému, v jaké výši, či zda je možné nalézt shodu mezi okruhem příjemců dávky jednotlivých resortů (MPSV a Úřadu) tak, aby vyhověly požadavkům na poskytování univerzální služby.

Jak v rámci těchto jednání, tak ve své odpovědi v rámci přezkumu zvláštních cen zástupci MPSV konstatovali, že se nedomnívají, že by jakákoli služba či příspěvek v gesci MPSV nahrazovaly cenové zvýhodnění poskytované v rámci US.

Na základě zhodnocení výše uvedených skutečností a s přihlédnutím zejména k významu poskytování zvláštních cen pro zdravotně postižené občany dospěl Úřad k závěru, že trvají důvody pro to, aby povinnost poskytovat zvláštní ceny v rámci US byla znovu uložena.

Podmínky, které Úřad hodlá stanovit v rámci plnění povinnosti zvláštních cen

Úřad hodlá uložit povinnost poskytovat zvláštní ceny podnikateli vybranému ve výběrovém řízení postupem podle § 39 Zákona. Pro účely výběrového řízení Úřad stanoví zásady výběrového řízení, podmínky účasti ve výběrovém řízení, požadavky na kvalitu a rozsah povinnosti poskytovat zvláštní ceny a kritéria hodnocení přihlášek do výběrového řízení.

Podnikatel vybraný ve výběrovém řízení bude povinen zajistit plnění jemu uložené povinnosti poskytovat zvláštní ceny na celém území České republiky tak, aby:

- a) osobám se zvláštními sociálními potřebami podle § 38 odst. 4 Zákona (dále jen „oprávněné osoby“) byl umožněn výběr cen nebo cenových plánů, které se liší od cenových plánů poskytovaných za normálních obchodních podmínek, tak, aby tyto osoby měly přístup a mohly využívat dílčí služby a veřejně dostupnou telefonní službu,

- b) využití zvláštních cen neomezovalo oprávněné osoby ve využívání všech veřejně dostupných služeb elektronických komunikací poskytovaných jinými podnikateli,
- c) zvláštní cena byla poskytnuta pouze takové oprávněné osobě, která svůj nárok prokáže doklady podle zvláštního právního předpisu¹⁾ (dále jen „doklad“) a čestným prohlášením v případě poskytování veřejně dostupné telefonní služby prostřednictvím internetového protokolu jiným podnikatelem než poskytovatelem univerzální služby (dále jen „čestné prohlášení“), a to maximálně po dobu platnosti takového dokladu/čestného prohlášení, resp. dokud se nezmění skutečnosti, které se tímto dokladem/čestným prohlášením potvrzují s tím, že tyto doklady/čestné prohlášení, resp. jejich kopie bude poskytovatel uchovávat pro případy kontroly ze strany Úřadu,
- d) v případě, kdy oprávněná osoba neumožní pořízení kopie dokladu podle písmene c), jí byla poskytnuta zvláštní cena pouze poté, co pro účely evidence oprávněných osob poskytovateli poskytne identifikační údaje z takového dokladu, tj. údaje o oprávněné osobě, údaj o subjektu, který doklad vydal, identifikaci dokladu, datum jeho vydání a dobu jeho platnosti a čestné prohlášení oprávněné osoby, že tyto údaje jsou pravdivé (dále jen „prohlášení“). Tato oprávněná osoba bude poskytovatelem náležitě poučena o právních následcích nepravdivosti takového prohlášení,
- e) do zvláštní ceny byla promítnuta v plné výši měsíční ztráta připadající na jednu oprávněnou osobu (dále jen „ztráta“) v daném období vzniklá poskytovateli povinnosti touto zvláštní cenou, jejíž výše je stanovena v souladu se zvláštním právním předpisem²⁾ tak, že tato ztráta bude vztažena k využití veřejně dostupné telefonní služby, nebo k využití služby připojení v pevném místě k veřejné komunikační síti umožňující přístup v pevném místě výlučně za současného využití veřejně dostupné telefonní služby prostřednictvím internetového protokolu,
- f) vedle ztráty podle § 38 odst. 3 Zákona, která vznikla z poskytování zvláštních cen na základě uložené Povinnosti a která byla stanovena v souladu se zvláštním právním předpisem²⁾, nebyly uplatňovány žádné další nároky na úhradu nákladů vzniklých při zajištění Povinnosti,
- g) každé oprávněné osobě byla poskytnuta pouze jedna zvláštní cena, a to pouze v případě, že takové osobě již nebyla zvláštní cena poskytnuta u jiného poskytovatele veřejně dostupné telefonní služby, nebo poskytovatele připojení v pevném místě k veřejné komunikační síti umožňující přístup v pevném místě za současného využití veřejně dostupné telefonní služby prostřednictvím internetového protokolu,
- h) při podání žádosti o úhradu ztráty vzniklé poskytovateli Povinnosti zvláštní cenou byly Úřadu poskytnuty údaje vedené poskytovatelem pro účely kontroly v rozsahu podle zvláštního právního předpisu¹⁾ o oprávněných osobách, kterým poskytl v daném období zvláštní cenu.

Údaje podle předchozího odstavce poskytovatel poskytne Úřadu v elektronické podobě ve formátu a struktuře dat, které Úřad uveřejní na své elektronické desce.

Úřad provede úhradu ztráty pouze za případy, kdy poskytnutí zvláštní ceny bylo v souladu s písmenem c), d) a g) a současně byly Úřadu poskytnuty doklady podle písmene c) nebo čestná prohlášení podle písmene d),

- i) seznam oprávněných osob, které uplatnily nárok na zvláštní cenu, byl předkládán Úřadu do dvacátého dne následujícího měsíce po ukončení každého kalendářního čtvrtletí pro účely kontroly oprávněnosti osob čerpajících zvláštní cenu v daném čtvrtletí,

¹⁾ § 1 nařízení vlády č. 109/2008 Sb., o podmínkách poskytování zvláštních cen veřejně dostupné telefonní služby, ve znění pozdějších změn

²⁾ § 2 nařízení vlády č. 109/2008 Sb.

- j) zpracovávání a předávání osobních údajů za účelem vedení seznamu oprávněných osob bylo prováděno pouze za splnění podmínek podle zvláštního právního předpisu³⁾,
- k) informace o zvláštních cenách byly v ceníku poskytovatelem nabízených služeb uvedeny takovým způsobem, aby bylo dostatečně zřejmé, že se jedná o zvláštní ceny pro vymezený okruh osob spolu s podrobným vysvětlením, za jakých podmínek je možné tyto zvláštní ceny požadovat.

Závěr:

Úřad na základě zjištěných poznatků a uvedených skutečností a s ohledem na zájmy koncových uživatelů v této oblasti dospěl k názoru, že i nadále trvají důvody, na jejichž základě musí být v rámci US uložena povinnost poskytovat zvláštní ceny podle § 38 odst. 3 Zákona. Úřad tedy hodlá v rámci US povinnost poskytovat zvláštní ceny dále uložit, a to na dobu jednoho roku, tedy ode dne 1. ledna 2022 do 31. prosince 2022.

Za Radu Českého telekomunikačního úřadu:

Mgr. Ing. Hana Továrková v.r.
předsedkyně Rady
Českého telekomunikačního úřadu

Za správnost: Ing. Kamil Popelář

³⁾ zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů